

Bohové Egypta

*Ah

Bůh měsíce. První zmínky pocházejí teprve ze střední říše. Velkého významu nabyl v Nové říši. Zobrazován byl jako muž v bederní roušce s měsíčním kotoučem nad hlavou. Ah byl nazýván i samotný Měsíc.

*Ahet

Druhé jméno pro bohyni Mehetverety

*Ach

Ach byla jakási nemateriální část v každém člověku, která vznikala při zrození a zůstávala i po smrti jedince. Ach byla zdrojem psychických a intelektuálních schopností člověka. Aby Ach mohla existovat i po smrti, muselo být tělo správně mumifikováno a za předepsaných obřadů uloženo do hrobky. Pozůstalí pak přinášeli Ach zesnulého oběti v podobě potravin a nápojů. S Ach úzce souvisí další součásti osobnosti člověka - Ba a Ka.

*Achom

Původně se nazývaly všechny božské bytosti, duchové a démoni obecně. Později se význam rozrostl i na sochy a malby bohů a také na mumie.

*Aker

Bůh Země, nebo Země samotná. Později i bůh vesmíru.

*Amemait

Jakýsi kříženec lva a krokodýla s krokodýlí hlavou. Účastnil se tzv. obřadu vážení srdce, kdy byl posuzován život zemřelého (obdobu křesťanského posledního soudu). V případě, že duše zemřelého při této zkoušce neobstála, sežral Amemait jeho srdce a duše tak navždy zemřela.

*Amentet

Bohyně západu, tedy bohyně všech zemí na západ od Egypta, z kterých Egypťané při svých válečných výpravách přiváželi kořist.

*Amenre

Bůh Théb (Vesetu), v Nové říši se stal nejvyšším egyptským bohem. Jedná se o výtvar thébských kněží, kteří ho stvořili spojením nejvyššího boha Amona s bohem Slunce Re.

*Amon (Amun)

Jeden z nejvyšších bohů, později i nejvyšší. Bůh, který vznikl jako první a jehož podstatu nikdo nezná, stvořitel a Pán světa. Zobrazován bývá v lidské podobě s korunou na hlavě, slunečním kotoučem a dvěma pštrosími péry. Amonovým posvátným zvířetem byl beran, zobrazovaný obvykle v podobě sfingy. Centrem Amonova kultu byl Karnak, kde se nachází i velká alej beraních sfing.

*Amset

Syn boha Hora. Stal se bohem jihu a ochráncem jater uložených v kanopách v hrobce mumifikovaného.

*Anat

Bohyně války a ochránkyně před divokou zvěří. Bohyně byla do Egypta "dovezena" v pádem asijských Hyksósů počátkem 17. století př. n. l.. Na svém významu nabyla až za vlády Ramessovců.

*Anuket (Anúkis)

Bohyně nilských kataraktů a přilehlých území. Spolu s bohyní Satetou a bohem Chnumem tvořila božskou trojici jež dávala Egyptu chladnou vodu a přinášela záplavu na Nilu. Později se stala bohyní Núbie (země Kuš). Jejím posvátným zvířetem, byla gazela.

*Anup (Anúbis)

Bůh mumifikace a pohřebišť. Účastnil se procesu mumifikace, doprovázel mrtvé do podzemní říše a přiváděl k poslednímu soudu. Zobrazován v podobě černého šakala. Byl i součástí obřadu "otevírání úst", kterým se umožnil mrtvým nový život na onom světě. Při tomto obřadu se kněz dotýkal různými předměty úst, očí atp. zemřelého (mumie), s cílem oživit jeho smysly na onom světě. Stal se i ochráncem pohřebišť

*Apet

Jednalo se o dvanáct nebo sedmnáct bohyní, které chránili člověka za situací do kterých se mohl, jak za života pozemského tak i na onom světě, dostat. Později se staly bohyněmi porodu a zrození a to opět jak v případě porodu na tomto světě, tak i v okamžiku kdy se zesnulý "rodil" k věčnému životu. Zobrazovány byly s hroší podobou.

*Apis (Hapi)

Posvátný býk boha Ptaha. Považován za jeho podobu na zemi, za jeho mluvčího a služebníka. Apisem se nemohl stát jen tak každý býk. Musel se vyznačovat 29 charakteristickými znaky: černou barvu, na čele čtvercovou bílou skvrnu, na zádech skvrnu v podobě orla, na ocase dvojí zbarvení chlupů, pod jazykem výrůstek v podobě skaraba a další. Je jasné, že takoví býci se nerodili každý den. Býku s těmito znaky a jeho matce se pak dostalo vskutku královských poct za jeho života i po smrti - viz. zvířecí hroby. Ve vyobrazeních se od ostatních býků lišil slunečním kotoučem mezi rohy, čtverhrannou bílou skvrnou a kobrou u jeho nohou.

*Apop (Apópis)

Démon v podobě obrovského hada. Byl to nepřítel boha Slunce Re. Tito dva spolu sváděli nekonečný boj. Apop činil různé překážky a nástrahy aby Re nemohl plout ve své lodi. Re ho však vždy porazil.

*Aštoret

Další z dovezených bohyň. Bohyně lásky a plodnosti, přivezené kupci a vojáky ze Sýrie a Foiníkie. Jejím sídlem byla planeta Venuše. Jejími atributy bylo kopí a štít.

*Aton

Bůh slunce a Slunce samotné. Za vlády Achnatona byl Aton prohlášen za jediného boha a došlo tak k zavedení monoteizmu namísto doposavadního mnohobožství. Po Achnatonově smrti byl opět obnoven dřívější systém mnohobožství.

*Atum

Podobně jako bůh Amon i on byl považován za praboha a stvořitele světa. (Jedná se o Egyptskou zvláštnost, kdy současně existuje několik bohů, kteří dali vzniknout ostatním bohům, světu i lidem. Atum dal vzniknout tzv. onskému (heliopolskému) devateru. Neboť

stvořil boha vzduchu a světla Šova, bohyni vody a vlhkosti Tefnetu. Tito dva se pak stali rodiči boha země Geba a bohyně nebe Nuty. Ti pak porodili dvě dvojice dětí - Usire a Eset, Sutech a Nebthet. Později byl k tomuto devateru přičleněn bůh Hor, Thovt, Re, Cheprer a Jusas. Atum byl zobrazován v lidské podobě s královskou korunou Horního i Dolního Egypta. Atum byl bohem slunce. Již od nejstarších dob byl nazýván též Re-Atum (popř. Atum-Re) a jedná se pravděpodobně o označení (resp. boha) zapadajícího slunce (stejně jako Cheprer pro slunce vycházející). Podle představ Egyptanů zapadlé slunce opustilo tento svět a vyšlo v říši duchů a proto se Atum stal i ochráncem duchů zesnulých.

*Ba

Ba bylo něco jako duše, vědomí a svědomí, která vznikala se zrozením člověka. Po smrti člověka se Ba spojila s Ka a vytvořili tak novou dimenzi života. Ba byla právě ta složka, která nás odlišovala od ostatních živých organismů. I zvířata a rostliny byly v egyptském pojetí tvoření tělem a Ka, chyběla jim však ta jedinečná část - Ba.

*Banebdžet

Bůh plodnosti, symbolizovaný obvykle beranem, někdy i kozlem. Byl považován i za pána zvířat.

*Bastet

Ochránkyně města Pibaste. Bohyně v lidské podobě s kočičí hlavou. Postupně uctívána jako ochrana menoferského pohřebiště, zosobnění životadárného tepla Slunce (nazývána Oko boha Rea).

*Bes

Démon, později bůh v podobě trpaslíka. Měl řadu ochranných funkcí: chránil před uštknutím hady a štíry, před uhranutím nepřátelským pohledem, před trknutím nečistým prasetem, dále pomáhal ženám při líčení a při porodu a mužům při pití, aby se dobře bavili a měl příznivý vliv na sexuální aktivitu mužů.

*Boinu

Posvátná volavka, která se zrodila ze sebe sama. Symbol života obnovujícího se smrtí.

*Búchis

Posvátný býk. Obvykle byl bílý, někdy s černou hlavou. Hlavním znakem byla opačně naježenou srst na šíji. Byl spojován hned s několika bohy: Amonem, Reem a Usirem.

*Dua

Bůh očního lékařství a pomocník boha Thovta. Jménem Dua byl nazýván i bůh ranní králový toalety.

*Duamutef

Ochránce pozůstatku zesnulých - konkrétně žaludku uloženého v kanopě, dále i bůh východní světové strany a východních větrů. Jeden ze čtyřech synů boha Hora.

*Eset (Isis)

Manželka boha Usira a matka boha Hora. Nejuctívanější bohyně starého Egypta. Eset byla jakýmsi ideálem ženy: ušlechtilá, krásná, milující, věrná, měla velký cit pro mateřství. K tomu byla ještě vybavena kouzelnou mocí, kterou využívala výhradně ke konání dobra a k hájení

spravedlnosti. Uctívání bohyně Eset se rozšířilo i do několika dalších zemí. Její kult převzali např. Řekové a Římané.

***Fénix**

Posvátná volavka, která se zrodila ze sebe sama. Symbol života obnovujícího se smrtí.

***Geb**

Bůh země a země sama. Chránil také před hady a štíry.

***Gryf**

Kříženec několika zvířat a člověka. Lidské oči, lví tělo, zobák sokola, místo uší rybí ploutve, supí křídla, beraní rohy, pštrosí pera a místo ocasu hada. Byl to démon (tedy jakýsi nižší bůh) ochrany a msty.

***Ha**

Bůh západní pouště a později i všech zemí západně od Egypta.

***Hah**

Bůh nekonečnosti prostoru a času, dárce nesmrtelnosti.

***Hapi**

Ochránce pozůstatku zemřelých - ochránce plic uložených v kanopě v hrobce zemřelého, dále pak bůh severu a severního větru. Jeden ze čtyř synů boha Hora. Hapi také posvátný býk Apis.

***Haremachet**

Jméno boha Hora ve funkci vycházejícího Slunce, dosl. "hor v zemi světla".

***Harpechrad (Harpokratés)**

Bůh Hor v podobě malého dítěte. Bůh mlčení, někdy též plodnosti a dárce rostlinstva, zejména obilí.

***Hathor**

Bohyně nebe a ztělesnění nebe, bohyně lásky a radosti, hudby a pití, ochránkyně žen a zemřelých, pomáhala při porodu a výchově dětí. Toto je jen zlomek z funkcí připisovaných bohyni Hathor, nejdůležitější však byla funkce bohyně lásky. Byla matkou a manželkou boha slunce Rea, její jméno doslova znamená "Horův dům". Hathor byla jednou z nejuznávanějších božských bytostí. Zobrazována byla v podobě krávy, nebo ženy s hlavou, či ušima krávy, a proto byly krávy nejctěnějším zvířetem v Egyptě.

***Hatmehet**

Bohyně dolnoegyptského města Džedet v podobě ryby, nebo ženy s rybí hlavou.

***Heket**

Dárkyně a ochránkyně života. Bohyně v podobě žáby.

***Hemsut**

Jde o ženský protějšek k duševní části člověka - Ka. Jejím úkolem bylo ochraňovat královského potomka. Symbolizována v lidské podobě a s hlavou zdobenou štítem se dvěma zkříženými šípy.

*Herišef

Bůh města Nennisovetu (Hérakleopole) v podobě berana, či muže s beraní hlavou.

*Hopej

Bůh Nilu a jeho síly pravidelně zúrodnovat půdu. Rozlišovali boha Hopeje horního a dolního Nilu. Byl to však spíše podřadný bůh. Hlavním bohem Nilu byl Usire. Zpodobňován byl jako obtloustlý muž s poměrně velkými prsy. Na hlavě měl miskou s pěti lotosovými, či papyrovými květy a v rukou podnos s obětními dary. Hlava někdy bývala nahrazována dvěma kachními.

*Hor (Horus, Harachtej)

Jeden z nejdůležitějších a nejstarších bohů Egypta. Bůh v podobě sokola nebo muže se sokolí hlavou. Bůh slunce, nebe, světla, dědic pozemského panství boha Usira a božský vládce Egypta. Samotný bůh Hor je natolik složitý, že je nutné rozlišovat několik bohů Horů (asi 20) a to podle pojetí a doby. Hor existoval již před vznikem Egypta a dokonce ještě dlouho po něm. Přijali ho jak Řekové, tak Římané. Asi nejdůležitější funkcí Hora byla funkce boha egyptského krále. Toho nejen chránil, ale dokonce se do něj i vtěloval. Egyptští králové se nechávali nazývat jeho jménem a prohlašovali se za jeho vtělení. V době před sjednocením Dolního a Horního Egypta, byl hlavním bohem Dolního Egypta. Hor i byl i bohem slunce (v této roli nazýván Harachtej) a jeho ztělesněním. V průběhu let došlo ke spojení slunečního boha Re a Harachteje v jediného boha Re-Harachtej. Hor byl uctíván také jako zosobnění vycházejícího slunce a nazýván Haremachet. Hor byl i obávaným válečníkem. Hor byl nejen bohem mnoha podob, ale i mnoha rodičů. Nejčastěji se uvádějí bohové Usire a Eset, Re a Hathor, Geb a Nut.

*Chentiamenti

Ochranný bůh pohřebiště v Abydu.

*Cheprer

Bůh slunce v podobě skaraba. Cheprer znamená "sám od sebe vznikající" a zároveň je to název pro skaraba (přír. vruboun posvátný). Bohem slunce však byl i Re a Atum. Egyptané to vyřešili tak, že Cheprer byl nazýván "Vycházející Slunce", Re "Slunce v zenitu" a Atum jako "odpolední (zapadající) Slunce".

*Chnum

Bůh plodnosti a stvořitel všeho živého. Vyobrazován jako beran, či muž s beraní hlavou, popřípadě jen s beraními rohy. Rohy měli zvláštní tvar podle dnes již vyhynulého druhu beranů. Nebyli klasickým způsobem zakrouceny, nýbrž jejich zakroucení bylo horizontální. Tím se odlišoval od dalších bohů zobrazovaných jako beran např. Amon. Chnum stvořil veškeré rostlinstvo i živočišstvo (tato úloha je zároveň přisuzována i dalším bohům). Všechno živé stvořil na hrnčířském kruhu z hlíny. Odtud pramení jeho zobrazení, kdy sedí u hrnčířského kruhu vytváří člověka. Jedním z jeho nejstarších titulů byl "Pán kataraktů", "Pán chladných vod" a "Strážce pramenů Nilu" - čímž Egyptané nemínili skutečné prameny Nilu, ale místo kde Nil vstupuje do Egypta.

*Chons

Thébský bůh měsíce a bůh lékařství. (bohem měsíce byl i bůh Ah a především Thovt)
Postupem času splynutím s jinými bohy přebíral některé další úlohy: bůh světla a vzduchu a

další. Zobrazován byl jako mladý muž, držící berlu a důtky (symboly božské a královské moci), na hlavě srpek půlměsíce a dlouhý cop (atribut královského syna).

***Ihej**

Bůh hry na hudební nástroj - sistrum. Syn bohyně Hathor a boha Hora z Edfú.

***Ichneumon**

Posvátná lasička, ochránkyně před hady a krokodýly. A to snad díky své zálibě ve vajíčkách těchto živočichů. Z tohoto důvodu se stala i ochránkyní boha Re před hadem Apopem. Jako uctívané zvíře byla v hojné míře mumifikována a ukládána do podzemních zvířecích hřbitovů. Egypťané ji znázorňovali ve zpřímené poloze na zadních tlapkách se slunečním kotoučem na hlavě a s posvátnou kobrou boha Re na čele.

***Inmutef**

Bůh nesoucí nebesa. Též králův průvodce k bohům.

***Ka**

Jakási oživující složka všeho živého, univerzální duch, duchovní podstata, základ všech fyzických i psychických sil. Považován také za duchovního dvojníka člověka. Ka je nesmrtelný a vzniká při zrození. Jeho nesmrtelnost byla zachována jen v případě, že zesnulý byl řádně mumifikován a uložen v hrobce. Po smrti se Ka a Ba spojili: "Odešel ke svému Ka" psali Egypťané. Zobrazován byl jako malá postava dítěte stojící za osobou a v případě králů jako dvě vztyčené ruce, obvykle vycházející z hlavy panovníka.

***Kebehsenuf**

Ochránce pozůstatků zemřelých - konkrétně střev uložených v kanopě a bůh západu. Jeden ze čtyř synů boha Hora.

***Kebhut**

Ochránkyně mrtvých a dávkyně vody. Uctívána v podobě kobry.

***Kematef**

Bůh Amon, jako prabůh v podobě hada.

***Kemver**

Posvátný býk uctíváný jako městský bůh v městě Hatherjebu.

***Kobra**

Posvátný had symbolem božské a královské moci, ztělesnění bohyně Vedžo a některých dalších bohů. Známe ji především jako ochránkyni faraona symbolizovaná čelenkou v podobě kobry se vztyčenou hlavou tzv. uraeus. S kobrou jsou vyobrazováni všichni faraoni a všichni sluneční bohové (i někteří další), byla i součástí řady chrámů a hrobových komplexů.

***Kuk**

Bůh temnoty. Jeden z původních prabohů.

***Maat**

Bohyně pravdy a spravedlnosti, zákonnosti, práva a celého společenského řádu. Jejím jménem se vykonávala státní a soudní moc. Účastnila se obřadu "vážení srdce". Zobrazována byla jako žena se pštrosím perem na hlavě.

***Mefdet**

Ochranná a trestající bohyně, též bohyně msty v podobě kočkovité šelmy. Byla součástí "posledního soudu", postupem jí byla přisouzena role ochránkyně živých i mrtvých.

***Mehetveret**

Bohyně v podobě krávy, symbolizující pravodstvo z něhož se zrodilo slunce.

***Menhet**

Bohyně války s podobou lvice.

***Merseger**

Ochranná bohyně thébského pohřebiště.

***Mert**

Bohyně chrámové hudby a zpěvu. Dalším jejím úkolem bylo vítat faraona přicházejícího k obětnímu oltáři.

***Mešenet**

Bohyně porodu a místa narození člověka, vyobrazovaná jako cihla s lidskou hlavou.

***Min**

Bůh plodivé síly, stvořitel světa a živitel lidí. Zobrazován jako muž se ztopořeným penisem.

***Mut**

Manželka boha Amona a matka boha Chonse, dcera boha Re, kterému se pak stala matkou. "Paní nebes", "Matka matek", která porodila a níž by sama byla porozena.

***Nebthet**

Ochranná bohyně mrtvých, sestra a manželka boha Sutecha. V podsvětí byla spolu s bohyní Sešet hodnostářkou u trůnu boha mrtvých Usira.

***Nefertum**

Bůh vůně a světla, později i ochránce mrtvých a bůh války. Stal se i mučitelem duší mrtvých hříšníků. Zpodobňován v lidské podobě s korunou z lotosových květů a vysokými péry na hlavě (původně se zrodil z lotosového květu, posléze mu kněží přiřadili božské rodiče).

***Nechbet**

Ochránkyně Horního Egypta v podobě supice. Původně jedna z bohyní války. Spolu s bohyní Vedžo (kobry) symbolizovali a chránili Egypt po celé jeho dějiny.

***Neit**

Bohyně války a umění, ochránkyně města Saje (Saity). Bohyně Dolního Egypta, který kolem roku 3000 př. n. l. byl připojen k Hornímu Egyptu a došlo tak jejich sjednocení. Byla uctívána pro kouzelnou moc, umění lékařství a jako ochrana před zlými sny (zlými duchy obtěžujícími ve spánku).

***Neper**

Bůh zrna zrno samo. Uctíván zejména jako bůh mrtvých, kterým zajišťoval dostatek potravy na onom světě.

*Nun

"Bůh" pravodstva (resp. pravodstvo samo) z něhož vzešel svět - "Stvořitel světa" a "Pán bohů". Představoval jakousi prahmotu, praenergii, ze které vše vzešlo a která dala teprve vzniknout ostatním bohům a všemu na světě. Nebyl to tedy bůh a sami Egypťané ho nazývali bohem zcela vyjímecně, nestavěli mu chrámy ani ho nezobrazovali.

*Nut

Bohyně nebe (nebeské klenby) a nebe samo. Původně byla spolu se svým manželem Gebem považována za první dvojici bohů. Jejich synem byl i bůh Re. Posléze ale byli ze svého prvenství odsunuti a stali se až třetí božskou generací v tzv. božském devateru (viz. bůh Atum). Zde byl Geb původně jejím bratrem, ale protože nebylo jiného muže na světě rozhodla se s ním vdát a počnout. Proti tomu však byl její otec Šov a pomocí zaklínadla ji proklel k neplodnosti. Nut však chtěla mít dítě a tak hrála s měsíčním bohem Thovt v kostky o jeho měsíční světlo. Thovt prohrál dohromady dvaasedmdesátinu svého světla a tu Nut proměnila v pět dní, které v době kletby jejího otce neexistovali. V každém z těchto dnů porodila jedno dítě - Usira, Sutecha, Esetu a Nebhetu. Pátým dítětem byl bůh Hor, které ho jí kněží později nepřiznali a přisoudili ho její dceři Esetě. Od těch dnů měl egyptský rok 365 dnů (doposud jen 360). Manželství Nut a Geba nebylo šťastné, neustále se hádali a tak je jejich otec Šov od sebe oddělil a postavil se mezi ně. Od té doby je mezi zemí (Gebem) a nebem (Nut) ještě vzduch (Šov) a Nut vytváří oblouk nad zemí se vzduchem v podobě nebeské klenby. Podle jiné varianty naopak Nut s Gebem se ve své lásce natolik tiskli, že děti, které Nut rodila byly hned rozmačkány. Šovovi se ale děti zželelo a vstoupil mezi Geba a Nut. Nut připadá ještě jedna důležitá role. Každý den porodí slunce a to večer vpluje do jejích úst. Proto je Nut zobrazována jako žena opřená chodidly a dlaněmi o zem s tělem vysoko nad zemí. Hlava míří k západu a mateřské lůno k východu.

*Onhuret

Bůh města Cinevu. Tento bůh měl řadu funkcí a přízvisek: Pán bitvy, Král bohů, Král nebes a další. Jeho význam se ale téměř výhradně soustředil do města Cinev.

*Pachet

Bohyně pouště v podobě lvice.

*Ptah

Bůh města Memfidy (Mennoferu). Jeden z nejvyšších bohů. Vznikl o něco později než řada jiných bohů, ale memfidští kněží ho umě zařadili do systému bohů, že nebylo pochyb o jeho prvenství mezi bohy. Hlavní bohy, kteří byli před ním prostě kněží nazvali za "bytostně totožné" s Ptahem. Původně stvořil Ptah ostatní bohy a lidi tím, že vyslovil jejich jména a dal jim vzniknout. Pro lepší pochopení kněží tento zrod upravili tak, že Ptah jak bohy tak i vše ostatní vytvořil na hrnčířském kruhu. To souviselo i s Ptahovou rolí vynálezce umění (zejména výtvarníků) a řemesel a ochránce těch, kteří se tímto zabývali. Jeho posvátným zvířetem byl býk Apis (Hapi). Zobrazení boha Ptaha jsou v podobě holohlavého muže s božským vousem v přilehlém, těsném rouchu. V rukou pak držel žezlo ze symbolů života, stálosti a všemohoucnosti. Jeho manželkou byla bohyně války Sachmet.

*Raharachtej

Jméno boha slunce, vzniklé spojením bohů Rea a Harachteje (Hora).

*Re

Bůh slunce a slunce samo. Slunce bylo podle představ Egyptanů jeho tělem. Byl to jeden z nejvyšších a nejstarších bohů. Byl považován (stejně jako někteří další bohové) za stvořitele a vládce nebes a světa. Jeho jméno se stávalo součástí jména panovníků, a to přímo např: Chafre, Menkaure, nebo jako dovětek - Reův syn. Re přijímal i podobu dalších slunečních bohů (Hor, Cheprer), nebo byl spojován s různými bohy (Amon-Re, Ptah-Re a další). Re každé ráno vyplul na své sluneční lodi a svými paprsky dával životadárné světlo a teplo. Večer pak vpul za obzor. V souvislosti s bohyní Nut byl Re ráno porozen a večer sněden svou matkou Nut (otcem Rea byl nejčastěji udáván Geb). Během jeho každodenní plavby po obloze číhala na Rea řada nebezpečí. Největší z nich představoval had Apop, který chtěl převrhnout jeho loď. Re vykonal čtyři původní zásluhy pro lidstvo: stvořil vzduch, stvořil nilskou záplavu, poučil je o tom, co je na onom světě, aby přinášeli objeti bohům i mrtvým a především stvořil lidstvo samé. Podobně jako v Bibli bůh lituje jakého stvořil člověka, i bůh Re není spokojen: "Stvořil jsem každého člověka rovného druhému. Vlastní mysl však porušila mé příkazy, nežádal jsem přece, aby konali zlo." Re se proto rozhodl, že lidské semě smete z tohoto světa a tímto úkolem pověřil bohyni války Sachmetu. Ta nejdříve vyhubila lidi, kteří se vzdálili z chrámů do pouště. Pak se Re slitoval a uchránil zbytek lidstva před zkázou. Nejčastěji bývá zobrazován jako muž se sokolí hlavou a na ní sluneční kotouč.

*Renenut

Bohyně plodnosti a úrody. Mimo to znázorňovala bohyni hojnosti jídla, výživy dětí a ochránkyni potravin obětovaných mrtvým.

*Sah

Ochranný bůh mrtvých. Později splynul s bohem Usirem. Sah byl ztělesněný v souhvězdí Orion.

*Sachmet

Bohyně války v podobě lvice, či ženy s lví hlavou. Na hlavě má korunu ze vztyčených kobřích hlav a sluneční kotouč. Jedna z nejvýznamnějších bohyní války (z počtu asi 12-ti). Doprovázela faraona na válečných výpravách a to v podobě kobří čelenky (uraeu), řídila jeho šípy, spalovala svým dechem těla nepřátel, vysílala ničivé síly a oheň proti temným silám. Pro svou moc ovládání kouzel se stala i bohyní lékařství. Zároveň však byla obávanou bohyní, která mohla nemoc i přivodit (přisuzovaly se jí hlavně každoroční morové epidemie).

*Satet

Bohyně nilských kataraktů a přilehlých území, později všech zemí na jich od Egypta. Byla uctívána i jako dárkyně chladné vody (spolu s bohem Chnumem a bohyní Anuketou) jež zabezpečovala Egyptu vláhu a úrodu. Zobrazována jako žena s hornoegyptskou korunou a antilopími rohy.

*Selket

Ochranná bohyně. Chránila život pozemský i posmrtný, zesnulým ochraňovala vnitřnosti uložené v kanopách. Nejznámější nálezy s touto bohyní byl učiněn v Tutanchamonově hrobě, kde střežila severovýchodní stranu skříně s kanopami. Zobrazována byla jako škorpion nebo žena se škorpioní hlavou, popř. byl škorpion umístěn na lidskou hlavě.

*Sep

Bůh chránící zejména před škodlivými zvířaty. Taktéž ochraňoval boha Re před hadem Apopem. Uctíván v podobě stonožky.

*Sešet

Bohyně psaní a počítání. Pomáhala při počítání válečné kořisti a poražených ("zabitých rukou krále ..") a darů od podmaněných zemí. Zaznamenávala roky vlády jednotlivých panovníků a tyto doklady opatrovala, starala se o chrámové archívy a pomáhala při vzniku plánů staveb apod. V podsvětí se spolu s bohyní Nebthetou stala hodnostářkou u trůnu boha mrtvých Usira. Sešet byla štíhlá žena v levhartí kůži se sedmicípou hvězdou a dvěma péry na hlavě.

*Sia

Bůh rozumu a poznání. Vystupoval jako samostatný bůh a zároveň jako součást každého z bohů.

*Sobek

Bůh vod, jež zabezpečují úrodu, polí a rostlin v podobě krokodýla a krokodýl sám. Krokodýl byl v některých místech uctíván jako posvátné zvíře a jinde zase pronásledován jako krvelačný zabiják. Někde nebyl vůbec považován za boha a jinde ho sice za boha přijali, ale za boha zlého, který ostatním bohům škodí.

*Sokar

Bůh mrtvých a ochránce memfidského pohřebiště. Účastnil se pohřebních obřadů, zejména pak obřadu "otevírání úst", chránil věčný odpočinek mrtvého a zajišťoval mu obětní dary. Pomáhal i při výrobě pohřební výbavy a při stavbě hrobek a zádušních chrámů. Mimo to se stal i patronem umělců a řemeslníků. Vyobrazován byl jako sokol, či muž se sokolí hlavou ve velmi těsném obleku.

*Sopd

Ochranný bůh egyptských hranic. Postupně se stal i bohem války a bohem zemí na východ od Nilu. Původně zobrazován jako sokol, později jako muž asijského typu.

*Sopdet

Bohyně nilských záplav, ztělesněná v hvězdě Siriu. Byla též bohyní Nového roku a ochránkyní mrtvých. Dbala především na správné očišťování těl při pohřebních obřadech. Sopdet měla lidskou podobu. Na hlavě měla hvězdu a pérovou ozdobu. Často mívala i hathořiny rohy.

*Sutech

Bůh pouště, bouří a moře. V očích Egyptanů ztělesňoval ničivé přírodní síly. Byl tedy bohem obávaným, kterému bylo dobré předcházet. Byl i bohem, který dohlížel nad nadvládou Egypta v jiných zemích. Postupně se stal symbolem zla, nepořádku a to díky vraždě svého bratra Usireho. Původně - tzn. před sjednocením Horního a Dolního Egypta - byl hlavním bohem Horního Egypta.

*Šaj

Bůh lidského osudu a osud sám. Šaj nebyl jediným bohem, nýbrž Šajů bylo právě tolik, kolik bylo lidských duší na živu - tzn. jak lidé, kteří žili, tak duše zesnulých, které díky správnému pohřbu a úspěšném projití obřadu "vážení srdce" bylo dopřáno žít navěky (princip Ba a Ka).

*Šed

Ochranný bůh proti nebezpečným zvířatům.

*Šesmu

Bůh vína a oleje. Ochránce mumií a vykonavatel trestu na hříšnicích a dopravovatel mrtvých do nebe.

***Šov**

Bůh světla, vzduchu a větrů a sám vzduch. Obvykle je znázorňován jak podpírá nebeskou klenbu Nut (svou dceru). Na hlavě má vysoké pštrosí pero. Jako socha je zobrazen v podobě muže s křídli a se vzpaženýma rukama a znakem života. Známí zejména z legendy o oddělení země od nebe - viz. Nut.

***Tait**

Bohyně tkalcovství a ochránkyně rouch (bohů, králů, kněží a zemřelých). později splynula s bohyní Hathor.

***Tefnut**

Bohyně vody a vlhkosti. Manželka boha Šova. Jejím otcem byl Atum, který ji poté co se sebeoplodnil, vyplivl jako slinu ze svých úst. Zobrazována byla jako žena, nebo žena se lví hlavou.

***Tenenet**

Bohyně medu, mléka a piva. Hlavně však byla považována za ochránkyni mrtvých.

***Thovt**

Bůh moudrosti a učenost, spravedlnosti, řádu a zákonů, písma a řeči, lékařství a kouzelnictví. V různých částech Egypta mu byly přisouzeny i mnohé další vlastnosti. Opravňoval vstup mrtvých do podsvětí, byl považován za Reovo srdce a jazyk, a někde i za samotného stvořitele všech bohů a světa. Thovt daroval lidem řeč, vynalezl písmo, měření a počítání a to zejména času. Thovt byl pro své schopnosti i mluvčím a písařem bohů. Thovt se účastnil obřadu "vážení srdce", kde zapisoval kolikrát dotčený na otázky bohů odpovídá lživě a jeho srdce je pak na vahách lehčí než pštrosí pero bohyně pravdy Maat a oznamuje duchu zemřelého rozsudek. Thovt byl dárce i veškerého umění geometrie, architektury a astronomie, také vynálezcem hudby. Thovt byl uznáván i jako bůh měsíce (viz legenda o Nutě). Thovt bývá zobrazován jako ibis nebo pavián, resp. jako muž s hlavou ibise či paviána. Vždy však se srpem měsíce, neboť funkce boha měsíce byla jeho první a od té se postupně odvíjeli další, jako bůh počítání času, postupně počítání vůbec a nakonec všeho vědění.

***Tveret**

Bohyně porodu a mateřství. Vyobrazována byla buď jako hrošice, nebo jako jakýsi kříženec: ruce a nohy lví, krokodýlí hlavu s lví hřívou, krokodýlí ocas a mohutné břicho si opírala o kouzelnou smyčku z přehnutého papyrového svitku.

***Usire (Osiris)**

Bůh mrtvých a bůh podsvětí. Usire byl jeden z nejstarších a nejrozšířenějších bohů Egypta. Zároveň si na rozdíl od mnohých jiných bohů dokázal udržet svou původní podobu, aniž by se různě měnil, spojoval s jinými bohy apod. Legenda hovoří, že právě Usire vyvedl egyptský lid ze zvířecího stavu, naučil je ctít bohy, dal jim poznat jak získávat plody země a dal jim zákony. Poté se vypravil, aby stejným věcem naučil i okolní svět. To se mu však nezdařilo, neboť ho jeho bratr Sutech zavraždil ze žárlivosti k jeho slávě a účtě u egyptského lidu a tak se Egypt stal jedinou vyspělou zemí. Vraždu provedl Sutech tak, že sestrojil truhlici přesně dle rozměrů Usira a přinesl ji na hostinu k Usirově počtě. Všichni se kráse truhly obdivovali a chtěli ji získat. Sutech tedy řekl, že ji dostane ten, který jí co nejdokonaleji zaplní, když si do

ní lehne. Všichni pak postupně ulehli do truhly, ale nikdo ji nedokázal zaplnit. Až jako poslední vstal Usire a položil se do truhly. Tu ostatní přiskočili, zavřeli víko, přibíli hřeby a spáry vyhlili olovem. Truhlu pak odnesli k řece a spustili ji po proudu k moři. Mrtvého Usira našla po dlouhém hledání Eset s Nebthetou a jeho tělo dopravili do Neditu. Jakmile Sutech uviděl Usireovo tělo, vrhl se na něj a rozsekal jej na čtrnáct nebo šestnáct kusů. Jednotlivé kusy pak rozházel po celém Egyptě, aby nemohlo dojít k opětovnému ožítí Usireo. Eset s Nebthetou jeho tělo opět našli, poskládali dohromady a Eset mu máváním svých křídel vdechla život. Oživlí Usire vstal a Esetu oplodnil. Když poté Usire navždy zemřel, vyslal bůh Re černého šakala, aby jeho tělo řádně mumifikoval a provedl příslušné obřady, aby Usire mohl žít věčný život na onom světě. Tím se Usire stal vládcem podsvětí a pánem mrtvých. Eset pak porodila Usirova syna Hora. Usirova podsvětní říše, do které bylo povoleno vstoupit jen těm, kteří obstáli u posledního soudu (v opačném případě skončili v útrokách bohyně Amemaity), nebyla totožná s představou křesťanů či muslimů a posmrtném ráji. V Egyptě se jednalo o říši, která byla dosti podobná té na zemi. Bylo zde dobro i zlo, dotyčný musel pracovat, byli tam úředníci a dozorcí. Mrtvému, resp. jeho duši zde hrozila i smrt a mohl být i popraven, pokud se neřídil rad Knihy mrtvých. Mimo to měl Usire i celou řadu dalších významů: bůh Nilu, Vládce úrodné země, Pán potravy, byl uznáván i jako bůh slunce, vody, půda, vegetace a dalších přírodních sil. Usire bývá zobrazován jako muž s bílou hornoegyptskou korunou lemovanou červenými pštosími péry. Na bradě má božský vous a v rukou drží berlu a důtky.

*Vedžo

Ochranná bohyně Dolního Egypta v podobě kobry. Spolu s bohyní Nechbetou chránili krále a celou zemi před nepřáteli. Králové ji nosili v podobě čelenky uraeus. Jinak byla ztvárněna jako okřídlená kobra nebo žena s kobrou na čele, popř. jako supice s kobří hlavou na čele.

*Vepvovet

Bůh války a smrti v podobě vlka, či šakala.

*Vešebt

Dvojník nebo služebník zemřelého krále na onom světě. Též jeho soška

Zdroj: <http://mujweb.cz/Cestovani/Egypt/gods.htm>

<*>